

Naturvägledning i Sverige – en översikt från CNV

CNV kommer nu med sin första rapport, som är en översikt över naturvägledning i Sverige. Under 2008 har CNV arbetat med intervjuer och enkäter från totalt cirka hundra naturvägledare. Genom detta material kan vi i rapporten spegla något av allt som görs, hur naturvägledarna upplever att det fungerar och vilka framtidsplaner som finns. Här finns också en sammanställning av naturvägledarnas syn på mål och syften med olika verksamheter, om naturvägledningen leder till ett ökat engagemang för natur och miljö samt vad CNV kan bidra med. Vi gör också en översikt över utbildning inom naturvägledning i Sverige idag, något om naturvägledning i Norden och övriga världen samt kort om forskning i ämnet internationellt. Sist men inte minst ska nämnas Sven G Hultmans genomgång av naturvägledningens framväxt i Sverige och resonemang kring definitioner av vad som egentligen är naturvägledning.

Som apitretare kommer här några frågor som får svar eller diskuteras i rapporten:

- Hur definieras naturvägledning i Sverige, Danmark och USA?
- Hur många naturstigar fanns i Sverige 1984?
- Vilken är den vanligaste metoden för naturvägledning i Sverige?
- Vad är naturvägledarnas främsta drivkrafter i arbetet?
- Vilken är CNV:s viktigaste uppgift enligt naturvägledarna?
- På vilka universitet och högskolor finns utbildningar i naturvägledning?

Läs mer i den 160-sidiga rapporten, som finns att ladda ner från www.cnv.nu. Kom sedan med dina synpunkter och perspektiv – den här översikten är bara början på CNV:s överblick över naturvägledning i Sverige.

Visa natur – möjligheter och utmaningar

Hösten 2009 inbjuder CNV till fyra seminarier runt om i landet. Det är en mötesplats för dig som arbetar med naturvägledning (till exempel på myndighet, företag eller ideell organisation) och som är intresserad av personlig utveckling inom området. Här får du möjlighet att:

- träffa naturvägledare och utbyta erfarenheter
- placera verksamheten i ett nationellt och internationellt sammanhang,
- diskutera och utveckla metoder och förutsättningar för naturvägledning i området
- finna former för att få mer och bättre naturvägledning i Sverige.

Vi möts i Tyresta, Stockholm 12/10, Ronneby 22-23/10, Uddevalla 5/11 eller Åre 12-13/11. Begränsat deltagarantal. Intresseanmälan på cnv@slu.se. Ange ort. Fullständigt program publiceras 1 september på www.cnv.nu.

Ny LONA-satsning?

Det finns förslag på en "permanent" LONA (Lokala naturvårdssatsningen) med 50 miljoner kronor per år i regeringens proposition 2008/09:214 Hållbart skydd av naturområden. Propositionen väntas tas av riksdagen i höst och därefter sker smärre anpassningar av förordningen för LONA. Förslaget om den nya LONA satsningen är uppbyggd på samma sätt som den gamla: Naturvårdsverket vägleder, samordnar och utvärderar; länsstyrelserna beslutar om de enskilda projekten och kommuner samordnar och söker formellt. Ideellt arbete räknas som medfinansiering. 50 % utgår i bidrag och det ska gå att söka bidrag från och med budgetåret 2010.

FÖRESTÅNDAREN HAR ORDET

Interpretation och hållbar utveckling

I början av maj var CNV på en internationell konferens i Grekland på temat **interpretation**, motsvarigheten till det vi benämner naturvägledning i många andra länder. På konferensen gavs ett stort utbud av seminarier. Tema för en av de fyra dagarna var kopplingen mellan interpretation och hållbar utveckling.

Rick Morales från Panama berättade om hur "ekoturismnäringen" i ett område längs kusten höll på att urarta. De lokala fiskarna, som med den ökande naturturismen såg ett nytt sätt att försörja sig, underhöll turister genom att jaga delfinerna. Naturvårdsmyndigheten och tillkallade delfinexperter stod maktlösa. Rick och hans kollega Alvaro samlade fiskarna till ett möte. Gruppen delades in i "delfiner" som försågs med ögonbindlar och fick jaga "räkor". När delfinerna ropade delfin svarade räkor – räka! Allt gick bra tills tre högljudda "motorbåtar" gav sig in i leken och omöjliggjorde jakten. Lekens budskap var förstås en poäng i sig men än viktigare var att isen var bruten: Förarna inledde en dialog om hur de bättre skulle hushålla med sin resurs, fattade ett gemensamt beslut om att hålla sig på större avstånd från delfinerna och bad om hjälp för att kunna ge guidningar på båtarna. Ricks poäng med denna solskenshistoria var att interpretation kan vara en viktig nyckel till förändring. En nyckel som bara skickliga naturvägledare har!

På CNV:s hemsida www.cnv.nu hittar du mer information om konferensen i Grekland.

Eva Sandberg, Föreståndare

I slutet av april blommar scillorna som vi gemensamt satte ett halvår tidigare vid CNV:s invigning. En symbol för naturvägledningens framväxt ur myllan i närnaturen.

Foto: Anders Arnell

Går det att leva på naturvägledning?

Dan Jonasson i CNV:s styrgrupp ger sitt perspektiv på frågan.

Svaret som turistföreträdare är att vi går mot en guidekår med status. Ekoturismföreningen arbetar för bokningsbara naturupplevelser på ett hållbart sätt. Svensken börjar betala för att uppleva naturen. Presentkortsföretaget Smartbox sålde 40 000 upplevelseaktiviteter i fjol, i år räknar de med 80 000. Hotellen vill erbjuda mer aktiviteter. Utländska turister köper alltmer guidade naturupplevelser. Guiden bör vara mångkunnig för bra säsongsanpassning och kvalitetsmedveten för bra ersättning. Bara högt pris hjälper sällan om man har en månads arbete per år. Internationellt har guiden en självklar status inom turismen. Rangern, game warden eller en certifierad guide är huvudperson för den naturintresserade turisten. Vi behöver denna status också för våra naturguider.

Dan Jonasson, Ekoturismföreningen

Nationalparkernas dag

Den 24 maj firades det runt om i landet att det var 100 år sedan de första nationalparkerna inrättades i Sverige. Sverige var först med att bilda nationalparker i Europa. Nationalparkernas dag firades med olika aktiviteter: vandringar, föreläsningar, bildspel och invigningar. På Skansen invigdes vandringsslingan Gröna spår. Firandet fortsätter hela året med en mängd aktiviteter runt om i Sverige. Läs mer på www.naturesår.se.

Gränslösa guider

Utbildning och certifiering av professionella lokala natur- och kulturguider i Västerbotten och Helgeland är ett EU-projekt där man vill utveckla den aktivitetsbaserade turismen i regionen. CNV deltog på projektets uppstartseminarium 25 februari och berättade om utredningsarbetet kring förutsättningarna för nationell kvalitetssäkring av guider. Läs mer och se seminariets presentationer på www.granslosaguides.com/seminarium.

Den danska Naturvejlederforeningen

15-17 april deltog CNV i den danska Naturvejlederforeningens årskonferens - ett lärande och grupputvecklande arrangemang som anordnas för de danska naturvägledarna. Sedan 1986 har man i Danmark, enligt det nationella avtalet naturvejlederordningen, utbildat naturvägledare och idag finns ca 300 utbildade naturvägledare på myndigheter, kommuner och museer. Mötet med dem gav inspiration till hur vi i Sverige skulle kunna samla naturvägledare och arbeta tillsammans. Se www.naturvejleder.net och www.natur-vejleder.dk.

Citatet

Bevara ett grönt träd i ditt hjärta – kanske slår sig en fågel ner där och sjunger.

Kinesiskt ordspråk

Nästa nummer av
Naturvägledaren
kommer i september 2009.

I naturens teater

Kultur- och miljösociologiska analyser av naturhistoriska utställningar och filmer är grunden i en doktorsavhandling av Anna Samuelsson på Uppsala universitet. Den visar hur naturhistoriska utställningar och filmer formas av kulturella föreställningar och stereotyper, till exempel att naturen framställs som fri från tecken för mänsklig verksamhet eller att hanen ofta står längst fram uppsträckt över hona och unge. Bilder, språk och laddade metaforer, exempelvis även kroppen som maskin eller djur som icke-tänkande, får konsekvenser för vår natursyn, och därmed också för miljöproblematiken.

Seminarium 26/8 kl 13 på SLU i Uppsala

Vad betyder Jokkmokk?

Att Jokkmokk (samiska Jáhkkámáhkke) betyder 'bäckkrök' på samiska (Naturvägledaren 1-2009) hade vi hämtat från Jokkmokks kommuns hemsida. Linda Nordström har i e-brev uppmärksammat CNV på att det inte är riktigt så enkelt. Genom Linda fick vi kontakt med professor Olavi Korhonen som reder ut begreppet på www.cnv.nu.

Kalendarium

Mötesplats för Närnaturguider

24-27 juni, Valla, Linköping

www.naturguider.se

Invigning av snorklingsled

27 juni vid Nättarö, Haninge kommun

www.haninge.se, www.skargardsstiftelsen.se

Det svenska friluftslivet i Almedalen

30 juni-2 juli, Visby

www.svensktfriluftsliv.se

Finnskogen – ett gemensamt kulturarv

26-28 augusti, Torsby

www.finnkulturcentrum.com, www.raa.se

IRF Forum for Nature interpretation

2-4 september, Jotunheimen

www.cnv.nu

Invigning Kosterhavets Nationalpark

9 september, Koster

www.kosterhavet.se

Ibsen Friluftsliv Jubilee Conference

14-19 september, vandrande konferens

www.hint.no/hint/fagportal/friluftsliv_conference

Konferensen Ute är inne

21-22 september, Norrköping

www.utomhuspedagogik.se

E-posta gärna till cnv@slu.se om förslag på innehåll till kalendariet.